

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS

1.

Dalyko pavadinimas	Kodas
ŠIUOLAIKINĖ MEDIACIJOS KONCEPCIJA	100263

2.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys
Koordinuojantis: prof. dr. N. Kaminskienė Kitas (-i): prof. dr. A. Tvaronavičienė, doc. dr. R. Uscila	MRU TM Privatinės teisės institutas, el. p. pti@mruni.eu

3.

Studijų pakopa	Dalyko lygmuo	Dalyko tipas
Trečioji	Netaikoma	Pasirenkamasis

4.

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė ir (ar) nuotolinė	I-III studijų metai	Lietuvių k., anglų k.

5.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Magistro kvalifikacinis laipsnis arba jam prilygintas aukštasis išsilavinimas	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Netaikomi

6.

Rekomenduojami pasirinktiniai programos komponentai
Netaikoma

7.

Dalyko apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis valandomis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
6	162	4	158

8.

Dalyko tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Šis dalykas skirtas ugdyti doktorantūros studijų studentų (doktorantų) teisinį mokslinį mąstymą bei gebėjimus savarankiškai įsisavinti ir plėtoti mediacijos ir alternatyvaus ginčų sprendimo teorines žinias, analizuoti nurodytų procedūrų taikymo praktiką, gebėti ją kritiškai vertinti, mokėti įgytas žinias sieti su kitomis mokslo žiniomis, siekiant socialinės ir teisinės taikos tarp visuomenės narių atkūrimo bei alternatyvių ginčų sprendimo būdų sistemos plėtos. Dalykas taip pat skirtas sukaupti reikalingas žinias ir įgūdžius sėkmingam disertacinio tyrimo atlikimui bei gynybai.			
Programos studijų rezultatai (siekiniai)	Studijų dalyko rezultatai (siekiniai)	Studijų metodai	Studento pasiekimų vertinimo metodai
	Gerai suvokia mediacijos procedūrą remiantis tęstiniu, nuosekliu socialinių ir teisinių žinių įsisavinimu, kūrybingu kitų mokslo šakų informacijos pritaikymu mediacijos tikslams įgyvendinti.	Savarankiškas literatūros studijavimas. Individualios konsultacijos su dėstytojais.	Referatas/rašto darbas. Egzaminas.
	Demonstruoja teisinę sąmonę ir kultūrą, pagrįstą neteisminę ginčų sprendimo koncepcija.	Savarankiškas literatūros studijavimas. Individualios konsultacijos su dėstytojais.	Referatas/rašto darbas. Egzaminas.

	Geba tikslingai mokantis, savo kūrybinėmis pastangomis ne tik įgyti mediacijos žinių, bet jas per kritinį mąstymą transformuoti į savitą pasaulėžiūrą.	Savarankiškas literatūros studijavimas. Individualios konsultacijos su dėstytojais.	Referatas/rašto darbas. Egzaminas.
	Demonstruoja ne tik bendro pobūdžio žinias apie mediaciją, jos taikymą, sprendžiant kilusius ginčus, bet ir išmano mediacijos teisinį reguliavimą ir jo probleminius klausimus Europos Sąjungos, Europos Tarybos	Savarankiškas literatūros studijavimas. Individualios konsultacijos su dėstytojais.	Referatas/rašto darbas. Egzaminas.
	Geba identifikuoti svarbiausius mediacijos, kaip alternatyvaus ginčų sprendimo, požymius, išskirti modelius, apibūdinti proceso specifiką, suprasti taikymo ypatumus bei geba nustatyti mediacijos taikymo problemas bei pasiūlyti joms sprendimo būdus.	Savarankiškas literatūros studijavimas. Individualios konsultacijos su dėstytojais.	Referatas/rašto darbas. Egzaminas.

9.

Dalyko turinys										
Temos	Kontaktinio darbo valandos ir studijavimo būdas							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Atsiskaitymas	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Mediacijos koncepcija. Mediacijos vertybės ir mikro-makro-meta prielaidos. Individualumas ir dalyvių santykiai mediacijoje. Šalių tarpusavio priklausomumas ir bendra atsakomybė už sprendimo priėmimą mediacijoje. Ginčų sprendimo teismo ir mediacijos keliu paradigmos.									15	Savarankiška literatūros analizė.
2. Mediacijos modeliai. Problemų sprendimo mediacijos modelis. Kognityvinis mediacijos modelis. Transformacinis mediacijos modelis. Pasakojamasis mediacijos modelis. Humanistinis mediacijos modelis. Organinis mediacijos modelis. Refleksinis mediacijos modelis.									15	Savarankiška literatūros analizė.
3. Ginčai ir jų eskalacija. Ginčo koncepcija. Ginčų kontekstas. Reakcija į ginčus. Ginčo dimensijos. Psichologiniai ginčo faktoriai. Ginčo eskalacija ir deeskalacija. Ginčo šalių tipai mediacijoje.									15	Savarankiška literatūros analizė.

4. Mediacijos teisė. Mediacijos teisės samprata. Mediacijos teisės objektas, subjektai, teisinių santykių reguliavimo išskirtinumas (specifika).									15	Savarankiška literatūros analizė.
5. Mediacija teisės šakų sistemoje. Mediacijos ypatumai civilinėje justicijoje. Mediacijos ypatumai baudžiamojoje justicijoje. Mediacijos ypatumai administracinėje justicijoje.									14	Savarankiška literatūros analizė.
6. Mediacijos procesas. Mediacijos proceso modelių įvairovė, jų parinkimas ir taikymas, specifika. Mediacijos proceso stadijos, jų tikslai ir ypatumai. Mediacijos pagrindiniai principai.									14	Savarankiška literatūros analizė.
7. Mediacijos santykis su kitais ginčų sprendimo institutais (būdais). Mediacijos sąveika su atskirais socialiniais institutais (susitaikymo schemomis, paramos-palaikymo tarpininkavimas, atvejų vadybos tarpininkai ir pan.). Mediacijos santykis su bendruomeninėmis konfliktų nagrinėjimo procedūromis (bendruomeninės tarybos, šeimų sueigos, apskritojo stalo modelis ir kt.).									14	Savarankiška literatūros analizė.
8. Etika ir atsakomybė mediacijoje. Mediacijos etika. Mediatorių profesinio elgesio standartai. Mediatoriaus profesinė etika. Mediatoriaus asmeniniai etiniai standartai. Mediatoriaus atsakomybė. Interesų konfliktas mediacijoje. Mediacija skirtingų teisininko profesijos atstovų veikloje. Ginčo šalių atsakomybė mediacijoje.									14	Savarankiška literatūros analizė.
9. Mediacijos tarptautiniai standartai ir procedūros. Pasaulinės ir europinės tarptautinės mediacijos organizacijos. Europos Bendrijos ir Europos Tarybos dokumentai mediacijos srityje. Atskirų pasaulio regionų mediacijos standartai ir jų ypatumai (JAV, Kanada, Australija ir Naujoji Zelandija, Azijos regionas ir kt.).									14	Savarankiška literatūros analizė.
10. Mediacijos taikymas tarptautiniu lygmeniu. Mediacijos tarpkultūriniai aspektai. Ginčų (konfliktų) mikro ir makro lygiai. Ryšys tarp individualių ir tarptautinių ginčų (konfliktų). Tarptautinių ginčų (konfliktų) sprendimo proceso (būdo) pasirinkimo dilemos. Tarptautinių									14	Savarankiška literatūros analizė.

ginčų (konfliktų) tradicinė ir naujosios paradigmos.										
11. Mediacijos realizavimas Lietuvoje. Mediacijos vieta Lietuvos teisinėje sistemoje. Lietuvoje taikomos mediacijos formos ir rūšys. Mediacijos taikymo problematika (rizikos, trūkumai, grėsmės ir kt.). Mediacijos tolimesnio taikymo Lietuvoje prioritetai. Organizacijos ir asmenys, taikantys mediaciją Lietuvoje.									14	Savarankiška literatūros analizė.
Iš viso:		2					2	4	158	

10.

Vertinimo strategija	Lyginamasis svoris procentais	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Tiriamasis rašto darbas	50 proc.	Pagal susitarimą su doktorantu. Temos rašto darbams pateikiamos ne anksčiau nei 2 savaitės iki numatomos egzamino datos.	Rašto darbas turi atitikti tokio pobūdžio darbams keliamus reikalavimus. Jo tema turi būti atskleista išsamiai ir nuosekliai. Darbą rengiant turi būti griežtai laikomasi akademinės etikos, naudojamosi gausiais moksliniais ir metodologiniais šaltiniais, kurie yra tinkami temos atskleidimui. Referatas/rašto darbas vertinamas dešimties balų sistemoje. 10 balų: puikios, visapusiškos žinios. Puikiai supranta ir vartoja sąvokas, geba analizuoti jas platesniame dalyko kontekste. Originalus, kūrybiškas ir nepriklausomas mąstymas. Puikūs analitiniai ir vertinimo įgūdžiai, išvalga. 9 balai: tvirtos, visapusiškos žinios. Puikiai supranta studijuojamą medžiagą, sąvokas vartoja tinkamai. Originalus ir nepriklausomas mąstymas. Labai geri analitiniai, vertinimo ir sintezės įgūdžiai. 8 balai: geresnės nei vidutinės žinios. Susipažino su privaloma medžiaga, supranta sąvokas ir principus, juos taiko tinkamai. Gerai argumentuoja ir argumentus pagrindžia faktais. 7 balai: vidutinės žinios, yra neesminių klaidų. Susipažino su pagrindine medžiaga. Supranta ir vartoja sąvokas ir principus. Pakankamai gerai argumentuoja. 6 balai: žemesnės negu vidutinės žinios, yra klaidų. Susipažino su pagrindine medžiaga. Patenkinamai suvokia sąvokas, geba savais žodžiais apibūdinti gautą informaciją. Analizuojant susitelkiama į keletą aspektų, tačiau

Egzaminas	50 proc.	Pagal susitarimą su doktorantu. Egzaminas vyksta po rašto darbo pateikimo ir įvertinimo.	Pateikti išsamūs, teisingi ir nuoseklūs atsakymai į egzamino klausimus. Atsakymai vertinami dešimties balų sistemoje. 10 balų: puikios, visapusiškos žinios. Puikiai supranta ir vartoja sąvokas, geba analizuoti jas platesniame dalyko kontekste. Originalus, kūrybiškas ir nepriklausomas mąstymas. Puikūs analitiniai ir vertinimo įgūdžiai, įžvalga. 9 balai: tvirtos, visapusiškos žinios. Puikiai supranta studijuojamą medžiagą, sąvokas vartoja tinkamai. Originalus ir nepriklausomas mąstymas. Labai geri analitiniai, vertinimo ir sintezės įgūdžiai. 8 balai: geresnės nei vidutinės žinios. Susipažino su privaloma medžiaga, supranta sąvokas ir principus, juos taiko tinkamai. Gerai argumentuoja ir argumentus pagrindžia faktais. 7 balai: vidutinės žinios, yra neesminių klaidų. Susipažino su pagrindine medžiaga. Supranta ir vartoja sąvokas ir principus. Pakankamai gerai argumentuoja. 6 balai: žemesnės negu vidutinės žinios, yra klaidų. Susipažino su pagrindine medžiaga. Patenkinamai suvokia sąvokas, geba savais žodžiais apibūdinti gautą informaciją. Analizuojant susitelkiama į keletą aspektų, tačiau nesugebama jų susieti. 5 balai: žinios
-----------	----------	--	--

11. Studijų šaltiniai

Privalomi studijų šaltiniai

1. Boulle L., Nestic M. Mediation: Principles, Process, Practice. Haywards Health (West Sussex): Tottel Publishing, 2005. MRU Centrinė biblioteka, Didžioji skaitykla (347.9 Bo-403).
2. Hopt, Klaus J., Steffek, Felix (ed). Mediation: principles and regulation in comparative perspective. London: Oxford University Press, 2013. MRU Centrinė biblioteka, Didžioji skaitykla (347.9 Me-31).
3. Kaminskienė, N. Alternatyvus civilinių ginčų sprendimas. Vilnius: Valstybės įmonė Registrų centras. 2011.
4. Kriesberg L. Mediation in Conflict Systems. Systems Research and Behavioral Science. 2012, Vol. 29, No. 2, p. 149-162.
5. Moore, Christopher W. The mediation process: practical strategies for resolving conflict. San Francisco (Calif.): Jossey-Bass, 2003. MRU Centrinė biblioteka, Abonementas (316 Mo-161).
6. Parkinson, Lisa Family mediation: appropriate dispute resolution in a new family justice system / 2011.
7. Spencer, David; Brogan, Michael C. Mediation law and practice. Cambridge: Cambridge University Press, 2006. MRU Centrinė biblioteka, Abonementas (347.9 Sp-21).
8. The variegated landscape of mediation : a comparative study of mediation regulation and practices in Europe and the World / Manon Schonewille and Fred Schonewille (eds) ;
9. Vindelov, V. Reflexive mediation. Copenhagen: DJOF Publishing, 2012.
10. Waldman, E. Mediation Ethics: Cases and Commentaries. Hoboken: Jossey-Bass. 2011. EBSCO (MRU prieiga).

Papildomi studijų šaltiniai

1. Anon, 2013. Civil and commercial mediation in Europe, Cambridge ; Antwerp ; Portland (Or.): Intersentia. MRU Centrinė biblioteka, Didžioji skaitykla (347.9 Ci-287).
2. Goh, Bee Chen. Law Without Lawyers, Justice Without Courts : On Traditional Chinese Mediation. London:: Routledge. 2016, EBSCO (MRU prieiga).
3. Goldberg, S.B., Brett, J.M., Brenneur, B., Rogers, N. H. How Mediation Works : Theory, Research, and Practice. Bingley: Emerald Publishing Limited. 2017. EBSCO (MRU prieiga).
4. Goodman, A., Hammerton, A. Mediation Advocacy. St. Albans, 2006.
5. Kaminskienė, Natalija; Žalėnienė, Inga; Tvaronavičienė, Agnė. Bringing sustainability into dispute resolution processes // Journal of security and sustainability issues : international entrepreneurial perspectives and innovative outcomes / University of Salford, Greater Manchester University, the General Jonas Žemaitis Military Academy of Lithuania. Vilnius : Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija. Vol. 4, no. 1 (2014), p. 69-77. ISSN 2029-7017.

6. Kavalnė, S., Saudargaitė, I. Mediation in disputes between public authorities and private parties: comparative aspects. *Jurisprudencija*. 2011, 18:1, 251-265.
7. Kiser R. (2011) *Mediation*. In: *How Leading Lawyers Think*. Springer, Berlin, Heidelberg. SpringerLink (MRU prieiga).
8. Lewis, Clive. *The definitive guide to workplace mediation and managing conflict at work: a handbook for anyone interested in employee engagement and building better relationships at work*. Weybridge : RoperPenberthy Publishing, 2009. MRU Centrinė biblioteka, Didžioji skaitykla (331.1 Le-384).
9. Parkinson, L. (2013). The place of mediation in the family justice system. *Child & Fam. LQ*, 25, 200. HeinOnline (MRU prieiga).
10. Richbell D. *How to Master Commercial Mediation*. United Kingdom: Bloomsbury Professional Limited, 2015. ISBN: 978-1780436821.
11. Saudargaitė, I., 2015. *Judicial mediation in civil disputes in Lithuania: daktaro disertacija*, Vilnius: Mykolo Romerio universitetas. Prieiga per eLABa – nacionalinė Lietuvos akademinė elektroninė biblioteka.
12. Vėbraitė, V. Šalių sutaukymas civiliniame procese. Daktaro disertacija. *Socialiniai mokslai, teisė (01 S)*. Vilnius, 2009.
13. Waldman, Ellen, 2011. *Mediation ethics: cases and commentaries*, Hoboken (N.J.): John Wiley. eBook Collection (EBSCOhost) (MRU prieiga).
14. Whatling, Tony, 2012. *Mediation skills and strategies: a practical guide*, London: Jessica Kingsley Publishers. eBook Collection (EBSCOhost) (MRU prieiga).
15. *Mediatoriaus vadovas : metodinis leidinys / Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Mykolo Romerio universitetas ; autoriai: Natalija Kaminskienė, Jolanta Sondaitė, Agnė Tvaronavičienė, Daiva Račelytė, Egidijus Langys, Odeta Intė*. Vilnius : Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ; Mykolo Romerio universitetas, 2019.
16. Haft, F., Schlieffen, K. G. *Handbuch Mediation: Verhandlungstechnik, Strategien, Einsatzgebiete*. Muenchen: C. H. Beck, 2009.
17. Honoroff B., Opatow S. *Mediation Ethics: A Grounded Approach*. *Negotiation Journal*. 2007, Vol. 23, No. 2, p. 155-172.
18. Kovach, K. *Mediation*. *The Handbook of Dispute Resolution* (red. Moffitt, M. L., Bordone, R. C.). San Franciskas: Jossey-Bass, 2005; 304 – 317.
19. *Mediacija : vadovėlis / Natalija Kaminskienė ... [et al.]*. Vilnius : Mykolo Romerio universitetas, 2013. 603 p. ISBN 9789955195672.
20. Strasser, Freddie, Randolph, Paul. *Mediation: a psychological insight into conflict resolution*. London; New York: Continuum, 2004. MRU Centrinė biblioteka, Ilgoji skaitykla (316 St-282).
21. Mantle, M. *Mediation: A Practical Guide for Lawyers*. Second edition. Edinburgh: EUP. 2017. EBSCO (MRU prieiga).
22. Wall J. A., Chan-Serafin S., Dunne T. *Mediator Pressing Techniques: A Theoretical Model of their Determinants*. *Group Decision and Negotiation*. 2012, Vol. 21, No. 5, p. 601-619.
23. Lakis, J. *Konfliktų sprendimas ir valdymas*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas. 2008.

Patvirtinta Mykolo Romerio universiteto ir Vytauto Didžiojo universiteto teisės mokslo krypties doktorantūros komiteto 2020 m. kovo 4 d. posėdžio protokolu Nr. 8DS-TK-3; atnaujinta 2021 m. lapkričio 30 d. posėdžio protokolu Nr. 8DS-TK-22.